

Proclamația dată de Alexandru Ioan Cuza la 11/23 decembrie 1862 către românii din ambele principate, prin care le aducea la cunoștință realizarea idealului secular al Unirii, în urma recunoașterii de către Puterile garante a actelor solemne de la 5 și 24 ianuarie 1859, a fost primită cu puternice manifestări de bucurie de către masele largi de locuitori ai țării. În București au avut loc entuziaste acțiuni „de recunoștință și de devotament” către domn¹. În șirul acestor manifestări se înscrie și propunerea făcută de colonelul Emanuel Boteanu, membru al Consiliului Municipal București, de a se ridica în capitala țării un monument evocator al actului Unirii. Acest monument-document urma să sugereze viitorului, simbolul zilei de 24 ianuarie 1862, zi a consacrării definitive a Unirii Principatelor, când în capitala țării se întruneau laolaltă Membrii Camerelor din Iași și București.

La 12 ianuarie 1862 propunerea este luată în discuție și adoptată de membrii Consiliului Municipal, care hotărăsc și modalitățile de realizare a monumentului prin lansarea unor liste de subscripție publică. La 16 ianuarie 1862 Consiliul Municipal înainta² Ministrului Secretar de Stat al Ministerului din Întru copia jurnalului³ ședinței din 12 ianuarie în cadrul căreia s-a hotărât ridicarea unui monument în Piața 24 Ianuarie. Se cerea cu acest prilej aprobarea pentru suma de 1000 de galbeni pe care municipalitatea i-a înscris pentru realizarea acestui monument, precum și intervenția necesară obținerii sprijinului de la celelalte municipalități din țară.

Faptul că, la 3/15 august 1865 răzmerița izbucnită în orașul București a dus la devastarea localului Primăriei, la arderea arhivei sau zvîrlirea ei în Dimbovița, provoacă astăzi dificultăți în cunoașterea unor aspecte ale istoriei orașului București. Prezența în Arhivele Statului București a dosarului din fondul M.A.I. – Divizia Comunală, oferă, cu toate lacunele lui, informații prețioase despre această inițiativă.

O serie de răspunsuri din partea județelor, municipalităților din țară, aduc la cunoștință contribuția pe care și-au asumat-o, sau în unele cazuri, datorită greutăților financiare, imposibilitatea de a contribui la subscripția lansată. Astfel, din Districtul Romanați, orașul Caracal răspunde la 10 februarie 1862 apelului, oferind 20 de galbeni din prisosul anului precedent⁴. Această sumă este înaintată la 18 aprilie 1862⁵ și primirea este confirmată de municipalitatea bucureșteană la 30 aprilie 1862⁶.

Din județul Teleorman la 22 martie 1862, Tg. Rușii de Vede oferă 10 ducăți⁷ pe care-i expediază la 12 aprilie 1862⁸. Municipalitatea bucureșteană confirmă⁹ primirea sumei de lei 315 de la Rușii de Vede, județul Brăila la 7 martie 1862 contribuie cu 100 galbeni pentru această acțiune¹⁰.

Din județul Mehedinți, orașul Tr. Severin răspunde¹¹ la apelul primit la 20 februarie 1862 arătând că nu poate contribui decât la sfârșit de an din economiile realizate, iar Tg. Baia participă cu 100 de lei pe care-i expediază la

6 aprilie 1862¹². Din răspunsul județului Mehedinți mai aflăm și preocuparea locuitorilor din Cerneți de a ridica un monument în memoria lui Tudor Vladimirescu, unde a avut casele de locuit, fapt care-i determină să solicite și ei sprijinul celorlalte municipalități.

Alte județe, ca Muscel la 16 februarie 1862¹³, Olt la 25 februarie 1862¹⁴, Dimbovița la 23 martie 1862¹⁵, răspund apelului, arătând că sint în imposibilitate de a contribui în condițiile financiare existente.

În dosarele anilor următori nu mai apar informații referitoare la evoluția acestei probleme. Probabil că sumele primite în ultimă instanță au fost dirijate spre alte capitale bugetare deficitare în anii următori, știut fiind că Bucureștiul a avut de suferit o serie de mari pagube de pe urma calamităților naturale – inundațiile râului Dimbovița.

ANEXĂ: ¹⁶

Diurnal nr. 24

Consiliul Municipal din București, în ședința sa de astăzi 12 ianuarie anul 1862, luind în considerațiune propunerea făcută prin adresa D-lui Colonel Emanuel Boteanu, membrul său, pentru ridicarea unui monument în piața de 24 Ianuarie, în memoria zilei în care s-a celebrat definitivă unire a Principatelor se unesc cu mulțumire la această idee, și împărțind-o cu deplinătate, a chibzuit cele următoare:

1) Acest monument să se ridice în mijlocul pieței într-o fîntină cu o vască de metal din care să se ridice o figură stemată reprezentînd România cu un geniu istoric și emblemele unirei.

2) Municipalitatea capitalei București subscrie pentru ridicarea zisului monument cu suma de una mie galbeni din fondul prevăzut ca rezervă în bugetul anului curent pentru care se va cere aprobațiunea D-lui ministru din Întru.

3) Se va mai ruga D-l ministru să binevoiască a face un apel la sentimentele patriotice ale D-lor membri a tuturor Municipalităților din România spre a subscrie și aceste Municipalități cu sumele ce vor putea da.

4) Se vor împărți mai multe liste de subscriere tipărite și purtînd sigiliul municipalității, atît în capitală, pe la D.D. deputați de suburbii, cit și pe la celelalte Municipalități, cu invitațiunea din partea Consiliului Municipal să adune subscrieri și banii să-i trimită aci. Una din liste va sta la Municipalitate spre acest fine.

5) După terminarea subscripțiunii Consiliul Municipal va convoca un comitet de mai multe persoane competente, care va delibera asupra formei și mărimei monumentului precum și asupra tuturor ce privesc la ridicarea lui în proporțiunea cu suma adunată pentru dînsul din subscripțiune.

În Comitet se va numii și unul din membrii Municipalității. Acest diurnal se va supune la cunoștința D-lui Ministru din Întru spre aprobare și punerea în execuțiune a Art. 3 de mai sus.

(Semnați) Al. Dumitrescu, Stoica C. Păltineanu

Al. Orăscu

Pentru conformitate

Capul mesei I. Focșăneanu

¹² Idem, f. 28.

¹³ Idem, f. 8.

¹⁴ Idem, f. 12.

¹⁵ Idem, f. 19.

¹⁶ Arh. St. Buc. Fond. M.A.I. – Div. Comunală, dosar 1359/1862, f. 3, 3v.

¹ Giurescu C. C., *Viața și opera lui Cuza Vodă*, Buc., 1966, p. 110.

² Arh. St. Buc., fond M.A.I. – Div. Comunală, dosar 1359/1862, f. 2.

³ Idem, f. 3, 3v.

⁴ Idem, f. 6.

⁵ Idem, f. 25.

⁶ Idem, f. 27.

⁷ Idem, f. 16.

⁸ Idem, f. 21.

⁹ Idem, f. 24.

¹⁰ Idem, f. 14.

¹¹ Idem, f. 9, 9v.